

SANO

JARKOLEKTO 1987

NUMERO 4

ĈEĤA ESPERANTO-ASOCIO

Medicinistaj informoj - SANO – jarkolekto 1987 – numero 04 - Ĉeĥa Esperanto-Asocio

Cirkulero de medicinistoj, farmacistoj, geflegistoj kaj ruĝkrucaoj.

Eldonas: Ĉeĥa Esperanto-Asocio, medicinista sekcio, Jilská 10, Praha 1 – kvarfoje jare kiel aldono de asocia gazeto Starto

Redaktas: MUDr Josef Hradil, 29501 Mnichovo Hradiště 718, ĈSSR
Grafika kunlaboranto : Jiří Hanousek, Liberec

Presas: RUCH LIBEREC, ÚVTEI 85 027

KIAMANIERE ABONI NIAN CIRKULERON ?

La jarabono estas 10,50 nederlandaj guldenoj aŭ egalvaloro. Se vi ne povas aboni ĉe perantoj sube notitaj, skribu al ni. Vi povas mendi ankaŭ asocian gazeton STARTO, ĝian kulturan almanakon PANORAMO, diversajn niajn librojn, insignojn, glumarkojn kaj aliajn esperantaĵojn. Abonprezo en ĈSSR 24 Kčs, en socialismaj landoj egalvaloro de 36 Kčs.

PERANTOJ:

BULGARIO: Stojĉo CANKOV, p.k. 208, BG-7000 RUSE

ĈSSR: ĈEĤA ESPERANTO-ASOCIO, Jilská 10, 110 00 PRAHA

G D R : Margit Volkmann, Gubenstrasse 19, Zittaŭ, DDR-88

HUNGARIO: D-rino ISTVANE GAJZAGO, Karolyi Mihaly u. 41/B, 1053 BUDAPEST

JAPANIO : Saburo YAMAZOE, 371 Maebashi-shi, Iwagami-Machi 4/8/9 GUNNA-KEN

POLLANDO: STEFANIA WOJCIECHOWSKA, ul. Demokracji 10/10, PL-78-320 POLCZYN ZDROJ

SOVETUNIO: N. SIGAJEV, Posadskaja 18-3, SU-450014 UFA

UEA : UNIVERSALA ESPERANTO_ASOCIO. Nieuwe Binenweg 179, BJ 3015 ROTTERDAM, NEDERLANDO

USA : BERN VHEEL, BOOKS, 834 WENOAH, Oak park, IL 60304

PLANTPROTEKAJ AGROĤEMIAĴOJ

Inĝ. Zdeněk Pluhař

Plantprotektaj agroĥemiaĵoj kaj la homa sano

Plantprotektaj agroĥemiaĵoj estas la ĥemiaĵoj kiuj limigas kaj telerebliĝas nombrojn kaj efikojn de ekonomie malutilaj bestoj, vegetaloj kaj mikroorganismoj tiamaniere konservanta, aŭ eventuale renoviganta la naturan ekvilibron. Fakte temas pri la fitofarmaciaĵoj, per kiuj oni preventas aŭ kuracas malsanojn de plantoj en la modernaj agro-kaj arbar-kulturado.

Mi atentigas pri la ĵus donita difino, kiuj iom diferencas de la ĝisnunaj kutimaj difinoj de plantprotektaj ĥemiaĵoj. Mi ankaŭ, kvankam bone sciante ke la nomenklaturado mem ne solvos la vivomediajn problemojn, en mia artikoleto ĉie evitas la terminojn enhavantajn la neoficialan sufikson - icid-, ĉar ĝia difino /vd PIV,1970,p.407/ tro spegulas sian latinan originon - "caedere" = /for/mortigi. Ladetruado kaj formortigado nur malofte estas la plej bona vojo por renovigi aŭ konservi ekvilibron.

Da plantprotektaj ĥemiaĵoj estas nun jam tiom ega nombro, ke ne eblas ĉi-loke prezenti eĉ nuran kompletan liston de ĉiuj unuopaj efikaj kombinaĵoj. En nia studaĵeto ni menciis nur kelkajn pelj gravajn grupojn da ili.

Kelkaj amidoj efikas kontraŭ fungoj kaj trudherboj, arsenaj organikaj kombinaĵoj ofte havas kontraŭinsektajn efikojn, same ankaŭ derivaĵoj de bifenilo. Kelkaj dikarboksimidoj estas uzeblaj kontraŭ fungoj. Intense kontraŭinsektajn ecojn havas vico de fosforaj organikaj kombinaĵoj. Derivaĵoj de heterociklaj kombinaĵoj /ĥinolinoj, ĥinoksalinoj, diazinoj, tiazoloj, triazinoj ks./ havas siajn reprezentantojn en la grupo de kontraŭfungoj kaj kontraŭtrudherbaj agrokemiaĵoj. Hidrargaj organikaj kombinaĵoj estas forte kontraŭfungaj. Moderna grupo el la derivaĵoj de karbama kaj tiokarbama acidoj /karbamatoj, tiokarbamatoj, karbomoiloksiloj, ks./ donas vicon da kontraŭfungaj, kontraŭtrudherbaj, kontraŭinsektaj kaj kontraŭmoluskaj ĥemiaĵoj. Kreskon de trudherboj povas bremsi efikaj derivaĵoj de karboksilaj acidoj /ekz. karboksilaj fenoksiacidoj klorizitaj karboksilaj acidoj kaj ties esteroj/. Klorizitaj fenoloj kaj aliaj saloj agas kontraŭ moluskoj. Malnova kaj vasta grupo de klorizitaj hidrokarbonoj /neciklaj, ciklaj, aromataj/ reprezentigas precipe ĉe la agrokemiaĵoj kontraŭ fungoj, insektoj kaj roduloj /ronguloj/. Kelkaj kupraj organikaj kombinaĵoj estas kontraŭfungaj.

Metaldehido mortigas moluskojn. Vico da nitroizitaj organikaj kombinaĵoj estas uzebla kontraŭ trudherboj kaj malutilaj insektitan efikecon kontraŭfungan havas stanaj organikaj kombinaĵoj kaj derivaĵoj de sulfonaj acidoj helpas kontraŭ trudherboj, ankaŭ derivaĵoj de uero. Derivaĵoj de tioureo estas kontraŭ aj.

Apud la organikaj kombinaĵoj estas ĉiam ankoraŭ uzataj nerorganikaj plantprotektaj agrokemiaĵoj, ekz. fera sulfato, nova kontraŭ trudherboj., fosfano kaj hidroĉianido kontraŭ insektoj, natria klorato kontraŭ trudherboj, sulfuro kaj ties nerorganikaj kombinaĵoj precipe kontraŭ fungoj, trizinka difosfido kontraŭ ...loj, kelkaj nerorganikaj zinkaj kombinaĵoj kontraŭ fungoj.

Koncerne la homan sanon prave dubas la vivomedioj ... diversajn facilanimajn reklamojn de fabrikantoj - fakte a..., sendanĝeraj plantprotektaj agrokemiaĵoj ne ekzistas. El la mia vidpunkto tre malagrablaj estas precipe klorizitaj hidrokarbonoj. Plejparte ili estas neŭrotoksaj, krome ili estas biologie, ... kaj fizike tre stabilaj kaj povas aamsiĝadi en akvo kaj grundo ... kioj da jaroj, simile ili amasiĝas en grasaj histoj povante ... toksigon post multaj jaroj, kvankam la akuta veneniĝo en estas probabla. La dua ekstremo - organikaj kombinaĵoj de fosforo - ... de malkobiniĝas en la vivomedio, sed ilia toskedo estas alt... .. akuta toksigo estas tre probabla - temas pri la senaktivigita ĥolinesterazo, kiu povas finiĝi eĉ per mortdanĝera difekto de centra nerva sistemo. La laste skribitaj agrokemiaĵoj estas ... rebcoj de la modernaj "organifosfataj" ĥemiaj militiloj, bone penetras eĉ tra la nevundita haŭto. Similajn efikojn havas karba... sed la blokado de ĥolinesterazo estas inversigebla. Senduba ... rogeneco estis pruvita ĉe la derivaĵo de bifenilo, vico da k...to, multaj klorizitaj hidrokarbonoj. Teratogeneco estas send... kelkaj derivaĵoj de karboksilaj fenoksiacidoj, karbamatoj, heterociklaj kombinaĵoj, organikaj kombinaĵoj de hidrargo. Organikaj kombinaĵoj de metaloj povas ĝeni precipe se la metalo mem, aŭ neorganikaj reziduaj kombinaĵoj estas ankaŭ venenaj - temas pri hidrargo kaj arseno - ili daŭre k'toksas la vivomedion. La danĝero de la neorganikaj gasoj fosfano /PH₃/ kaj precipe hidroĉianido /HCN/ estas ĝenerale konata. Multajn aliajn plantprotektaj agrokemiaĵoj oni suspektas pri kacerogeneco kaj teratogeneco, oni estas ankaŭ pruvantaj, ke la troa uzado de plantprotektaj agrokemiaĵoj povas altigi la nombron da pacientoj kun parkinsona sindromo.

Vojoj al la plibonigo de la stato

Vojo al la plibonigado estas metodaro iam konata sub la nomo ... gra plantprotektado". Temas pri la kompleksa, plurmetoda, .. protektado aplikanta konvenan kombinon de agroteĥnikaj, biologiaj, fizikaj, ĥemiaj kaj aliaj metodoj kun la celo teni la nombron kaj oftecon, de ekonomie malutilaj agantoj ĉe la tolerablaj /=*ekologie sensignifaj/* niveloj.

Unualoke devas terkulturistoj plenumadi perfekte kaj ĝustatempe tiujn agroteĥnikajn operaciojn ekde la plugado kaj sterkado de la semado, akvumado ktp. ĝis la rikoltado. La plej larĝa scio de la biologio de la kulturataj plantoj estas memkomprenebla an.. kondiĝo.

Biologia plantprotektado ne estas nur produktado de mikroorganismoj kiuj parazitigas en malutilaj agantoj /bonegajn rezultojn do... ekz. fungo "Beauveria bassiana" kaj bakterio "Bacillus thuringiensis"/, sed ankaŭ subtenado, eventuale reenkonduko, de naturaj agantoj /birdoj aŭ aliaj vertebruloj, insektoj ks./

El fizikaj rimedoj ni menciis diversajn kaptilojn, trompilojn forpelilojn, kiuj uzas lumon, sonon ktp.

En pli larĝa senco temas ankaŭ pri la plibonigado kaj selektado de novaj kulturversioj alte rezistantan al ĉiuj malsanoj, por kio oni povas uzi ankaŭ modernajn bioteĥnologian metodojn.

Ĝenerale plantprotektado devos esti nur unu el pluraj metodoj certe ne unualoke. Oni devos evoluigi novajn alte selektivajn ĝeneraciojn kun minimuma tokseco por homoj, utilaj bestoj, vegetaĵoj kaj insektoj. Sed ĝenerale la pezocentro devos translokiĝi la naturaj bioĝeneracioj, aŭ ties sintezaj kopioj, kiuj kun alta ...tivo efikas ekz sur la kreskon de plantoj, seksan aktivecon de insektoj aŭ bestoj ktp. ktp /ni nur ekzemple nomu fitohormonojn, feromonojn, piretron/. Sed oni neniam forgesu ke eĉ la naturaj substancoj povas malutili al la vivomedio se uzataj en la "ne...granda kvanto. Ĝenerale la plantprotektaj agĝeneracioj plu ne... /"for/mortigenzoj"/="icidoj"/. sed devos fariĝi precipe /"re...librigenzoj.

Kiel medicino, same la moderna plantprotektado devos preventi la malsanojn de plantoj. Necesa antaŭkondiĉo por tio ... la altnivela prognozado de la minacoj. Oni devos prefekte sc... la biologio de malutilaj organismoj, ke oni povu senerare rek... ne nur la plej taŭgan metodon, sed ankaŭ ekz. la evolu-stadio de la malutila aganto kiam ĝin apliki.

La plantprotektado devas fariĝi altkvalifikita laboro, tio implicas rigoran observadon de protektaj (kvarantenaj) li,oj (atendotempoj inter la lasta apliko de agĝeneracio kaj la rikolto), rigoran observadon de protektaj (ŝirmaj) zonoj ekz. ankaŭ akvofontoj), senesceptan uzadon de ŝirmaj vestaĵoj k.s. aplikado ktp. Tamen la daŭraj higiena, ĝenerala, biologia kaj aliaj kontroloj de la vivomedio estas postulendaj.

RECENZOJ

Ila Medicina Esperanto Konferenco okaze de la 100-jara datereveno Esperanto efektiviĝis en Veszprém, Hungario la 8-an kaj 9-an de novembro 1987. La konferenco elstariĝis per amika atmosfero de 40 ceestantoj kun eksterlanda partopreno, kiuj kun prezentis 22 referaĵoj. Alta nivelo kaj sicenca valoro. La programo estis pliriĉigita per okazaĵoj: vizito de medicinaj institutoj kaj porcelanfabriko (Kaj ties muzeo), abatejo Tihany ĉe Balatono kaj orgenkoncerto, tradicio de hungaraj medicinaj koncertoj garantias jam antaŭe travivaĵon por la partoprenantoj.

Internacia medicinista Esperanto-Konferenco

Estis en la tagoj 20-24-a de julio 1987 en la antaŭkongresa semajno en Krakovo, Pollando. Cirklo de IMEKoj, organizitaj en socialismaj landoj fermiĝis kaj la sesa revenis al la urbo, kiu (la organi- zantoj (antaŭ 10 jaroj kuraĝis la unuan. Ĝi okazis la solean atmosfero atendanta jubileajn okazaĵojn en Varsovio, ĉar centjara kunveno de Esperanto estas ja kaŭzo por rememori ĉiujn niajn en kadro de niaj medicinistaj konferencoj kaj same la progreson de nia movado. La sesa IMEK-o estis tia, kie partoprenis en ĝi 140 medicinistoj 14 landoj, inter ili estas Aŭstralio, Japanio, Usono, Ĉinio. La konfernecon ĉeestis ia.a Tadeusz Salwa, prezidanto de la Urbo Krakovo, rektoro de la Kopernik-Medicina Akademio en Krakovo. Organizita de la komitato gvidata de doc. Majewski, Mgr. Wl. Opoka, kiu antaŭe garantiis bonan trairon de la konferenco. Trideko da menciitaj referaĵoj beligis riĉan programon, kiu pasis en atmosfero

de oferemaj gekolegoj, kiuj spite diversaj baroj venis soleni esperantajn medicinistajn tagojn. Krom sciencaj prelegoj, tiuj multajn ni povos legi en nia esperanta gazetaro, okazis renkontiĝo de la UEMA Estraro, interkoniĝa vespero kun distra programo, arta kaj dancaj vesperoj, ekskursoj al Oswienĉim kaj Vieliĉka, farmakologiaj kaj filatelaj ekspozicioj. Impresoj de la partoprenintoj estis neforgeseblaj kaj ni povas nur antaŭĝoji pri estonta IMEKO, en kiu ankaŭ vi, niaj karaj legantoj, nepre partoprenu.

MEDICINISTA KONFERENCO EN BAŜKIRIO - Raportas N. Ŝigaev

23-26-an de aprilo en Ufa estis prezidanto de UMEA d-ro Imre Ferenczy. Li partoprenis la 52-an konferencon de studentoj kaj sciencistoj de Baŝkiria medicina instituto, sekcion "E-o servas la pacon kaj akcelon de medicina scienca kaj praktika progreso." Tie samtempe okazis la 5-a Baŝkiria E-renkontiĝo. D-ro I- Ferenczy UMEA dŭm la konferenco, pridiskutis problemojn de kunlaboro de UMEA kaj BMI kun la protektoro pri scienca laboro prof, Kamilov, partoprenis seminarion de aktivuloj, pacimitingon, aferojn pri amikeco inter Hungario kaj Sovetio, vizitis Baŝkiran teatron, konatiĝis kun la ĉefurbo de Baŝkirio dŭm la ekskurso.

Dŭm la vizito ni subskribis kontrakton pri kunlaboro inter UMEA kaj Baŝkiria klubo de medicinistoj-esperantistoj. Estis pridiskutitaj demandoj de medicinista E-agado.

Pri la renkontiĝo aperis informoj en la loka gazetaro kaj ne la sovetia "Medicinskaja gazeta".

I N F O R M O J

Interferono - vi certe konas diraĵon pri gripo: se ĝi ne estas kuracata, ĝi daŭras sep tagojn, kaj se oni kuracas ĝin, sep tagojn. estas tiel rusaj malsanoj, al kiuj gripo apartenas, povas finkuraciĝi de si mem. Sed fakte finkuracos ili albumino, kiel nomon vi legas en la titolo. Apenaŭ antaŭ tridek jaroj malkovris angla bioĥemiisto Isaacs, ke se eniros en la ĉelon de ia organismo virusoj, tie produktas malgrandan kvanton de certa albumino, kiu penetras en apudajn ĉelojn kaj ŝirmas ilin antaŭ efikado de la danĝera viruso. Ĉar tiu ĉi albumino nuligas, alivorte interferas, efikon de la ...so, ĝi estis nomita interferono. De tiu tempo estis konstatie ankaŭ dŭm aliaj malsanoj. Ŝajnis, ke fine estis malkovrita medikamento, per kiu oni povos kuraci ne nur virusajn infektojn, sed la fero de interferono ne estis tiel simpla. Iliakaze de la malkovro ĝis ĝenerala aplikado probable 15 jaroj, la interferono estas konata prskaŭ tridek jaroj kaj la gripo furoras plu: Se ĝi ne estas kuracata... Problemoj en tio, ke industrie produkti interferonon en pura formo kaj la kvanto estas afero tre komplika. Antaŭ kelkaj jaroj eĉ ŝajnis, ke grandega kompliko de ĝia produktado estas definitiva baro de ĝenerala uzado de interferono en medicina praktikado.

Nun ne ŝajnas jam tiel plu. La ŝiencistoj estis diligenta j - oni devas noti, ke inter ili ankaŭ ĉeĥoslovakaj sciencistoj - malkovris, kiel produkti puran interferonon. Helpis al ili genaj manipuladoj kaj eluzo de bioteĥnologioj. Sume- ne estas proksime la tempo, kiam inter la ordinarajn medikamentojn estos aplikata ankaŭ la interferono, substanco, kiu kapablas efike batali kontraŭ virusoj.

B I O T E Ĥ N O L O G I O J

Bioteĥnologio en pli vasta senco de la vorto estas kiu ajn teĥnologio, kiu uzas vivajn organismojn aŭ iliajn partojn por protektado de produktoj, por kulturado de vegetaĵoj aŭ iloj aŭ por evoluo de mikroorganismoj por speciala uzo. En la tempo oni dediĉas grandan atenton al la evoluo de bioteĥnologio. Oni atengas krom aliaj ankaŭ tion, ke ili certigos en la proksima estonteco sufiĉan nutradon por la loĝantaro de la mondo, ili plibonigos la sanstaton de la homaro akj signife kontribuos en ekologia problemaro.

Disvolvon de la bioteĥnologioj kaŭzis multaj esploraĵoj pri... de organismoj kaj viva materio. Komence la malnovaj teĥnologioj elektis kaj uzis organismojn, kiuj troviĝas en la naturo en la formo, pli malgrue organismojn celite elektitajn kaj kultiritajn kaj lasttempe ili bazas en agado

de organismoj, kiuj estas vere konstruitaj de la homo. Artefarite estas en ili kultivitaj aĵoj, kiuj per natura evoluo de organismoj neniam kuniĝus.

..ktera trajto de samtempaj bioteĥnologioj estas ilia interfaka ..ktero. Ĝi postulas kunlaboron de kelkaj sciencaj faktoj, por ke ili povu ellabori industrie uzeblan procedon kiu harmonius kun principo de respekto de la vivmedio. Ĉiu teĥnologio eliras el konstata... de kelkaj sciencaj faktoj (bioĥemio, molekula biologio, genetiko, biologio, mikrobiologio, proceda inĝenierado) kaj realiĝas en kulturado, medicino, ĥemia industrio aŭ energioproduktado.

Bioteĥnologioj travivis kelkajn etapojn de sia disvolviĝo. En la etapo temis pri produktado de alkoholaj trinkaĵoj, fromaĝoj kaj ..entita pano. Plua grupo estas teĥnologioj, kiuj evoluiĝis en tempo de Pasteur kaj en la unua duono de la dudeka jarcento. Ili bazas sur scienca ekkono de efikado de vivaj organismoj, rekono de priskribo de tiuj organismoj. Ĉi tien apartenas ekzemple produktado de etanolo, acetika acido kaj citrika acido, butanolo, acetono, glicerolo. Sekvan periodo ni povas nomi eraon de anitbiotikoj. La komenco devenas de sumbersa fermenta teĥnologio de produktado de penicilino en jaro 1940. tiu etapo kaŭzis grandan evoluon de ...acio. Krom antibiotikoj komencis produktado de kontraŭvirozaj vakcinoj per kultivado de ivvaj ĉeloj in vitro, do ekster organismo.

Venis la tempo, kiam eksplodis novaj konoj pri metabolismo de organismoj kaj fermentoj kiuj katalizas metabolismon kaj fi...ekkono de direktado de genetikaj ŝanĝoj de tiuj fermentoj p... vokado de mutacioj - tio ĉio estas nomata erao postanti.. Tiam aperas koncepto de integrita bioteĥnologio kaj kreskaj momento de bioteĥnologia produktado. Por tio kontribuis amino... teĥnikaj enzimoj por lavaj kaj purigaj iloj, produktado de ... per enzima vojo el glukozo, kultivado de mikroboj sur maftalaĵoj, gajnado de metanolo per aneroba fermentado de defala.. post jaro 1975.

Pluajn malkovrojn alportis inventoj de la fako de modferna.. biologio. La scienco trovis vojon, kiel transporti genetikan ... mon por biosintezo de certa albumino en neparencan organismon, ...time pli simplan, pli konvenan por envicigo en industrian t...gion. Geno por kiu ajn albumino estas ĉiam certa segmento de desoksiribonikleina (DNK). En tiu segmento en lignvo de kvar... saj nukleotidoj enkodita skevo de aminoacidoj tiel, kiel ĝi... en preta albumino. La procedo, dum kiu la geno estas enigita fremdan organismon estas nomata gena inĝenierado.

Plue oni sukcesis solvi sometikan hibridigon de la ĉeloj altaj organismoj tiel, ke prezentiĝas nova unuĉela organismo, kiu volonte multiĝas en kultivaj ujoj, se estis elektita unu el ...patraj ĉeloj tumora. Praktikan aplikon trovis baldaŭ limfohibridomoj. Ili estas hibridaj ĉeloj, kiuj sintezas ĥemie...najn antigenojn, ev. pluaj substancoj, pri influantaj funkcioj la imuna sistemo. Tiu ĉi du malkovroj malfermis novan etapon de evoluo por bioteĥnologio, en kiu precipe bioteĥnologiaj s... pli profunde integras kun ĥemio. Hibridomoj, kiuj havas ... ĥarakteron, estas uzataj por kontraŭi musojn kaj post certa tempo estas el ili forprenitaj korpaj likvaĵoj, kiu enhavas la ..latan antigenon en alta koncentro. Nun estas antigenoj produktitaj en fermentoroj sur sintezitaj kulturigaj grundoj.

Nun estas monoklonaj antigenoj uzataj precipe en terkultura medicino. Ĉi tie ili disponiĝas kontraŭ kelkaj plasmaj albuminoj. Estas ankaŭ vasta sortimento de antigenoj kontraŭ leŭko... kiuj ebligas detalan diagnozon de patologiaj leŭkocitoj, ekz. .. leŭkemioj. Unu el ili povas esti uzata kontraŭ reĵekto de plantitaj organoj. Medicina scienco havas intereson precip... antigenoj kontraŭ hormonoj kaj pri finpretigo de aro da ant... kontraŭ antigenoj de homaj laŭkocitoj kaj por diagnozo de .. kaj tumoroj, Oni planas ankaŭ produktadon de kompleta aro po... nozado de sangogrupoj. Krome servas monoklaj antigenoj por... zoj en endokrinologio, klinika imunologio, hematologio, on... kaj patoloio. Malfavoran reagon de homa organismo kontraŭ antigenoj oni planas mildigi per produkto de antígeno, ki... estos tuta musa, sed pliparte homa. Espereble oni povos ... tiajn antigenojn ankaŭ per digesta trakto. Fantazia estus po... de monoklonaj antigenoj kontraŭ amilazo, tiel, ke la dia-- povus manĝi farunon kaj

monoklona antigeno forte bremsus uz... de amilo. Monoklonaj antigenoj helpas dum produkto de medika... en estonteco estos malkovritaj ankoraŭ pli simplaj manieroj... igi limfocitojn por produkto de antigenoj ekster la organismo. Baldaŭ venos tempo, kiam ni ... ajn antigenojn, kiuj kunvenos pli bone ol ... por diagnozaj kaj kuracaj celoj.

Stomatologia forumo

... stencilita cirkulero de Stomatologia sekcio de UEMA. Lasta 19+19 (duopa) el majo alportas krom organizaj raportoj, stomatologiajn valorajn referaĵojn de D-ro Balasz Szemok kaj doc. Stanislav Majewski. Niaj stomatologoj nepre havigu ĝin. Mendu ĉe Belasz Szemok, ekspedanto, H-2737 Cegledbercel, Poszonyi ut

...uton Medicina Kuriero!

a samnoma plua medicina bulteneto, kiu havas ĉiujn kondiĉojn riĉigi nian espernatistan medicinan literaturon. Sub redakto de prof. D-ro. Kiril Popov, konata esperanta propagandisto, ĝi gajnas regulan eldonadon subtegmentita en la eldonejo de Bulgara esperanta Asocio. daŭran lokon trovos en gprecipe diversaj freŝajn anoncoj, organizaj raportoj, laborplanoj, personaj sciigoj, korespondaj deziroj- do vera ligilo, kiu necesas esti en la librejo de ĉiu esperantista medicinisto. La unua numero aperis en 1987 okaze en la centjara datreveno de nia lingvo - do donaco grava kaj bezonata. Mendu ĝin ĉe Bulgara Esperantista Asocio, Sofio, Hr. Botev 97, Bulgario. Prezo ne estis indikata.

PNW

Ankaŭ ĉeĥoslovakaj medicinistoj ne povas resti stari sen esprimo de volo kaj deziro en momento, kiam la homaro estas grave priminacita en sia baza ekzisto.

Mecinistoj de la tuta mondo trovis sian bazon por batalo kontraŭ nuklea milito en tiel nomita Internacia Movado de Medicinistoj prevento Kontraŭ la Nuklea Milito (IPPNW - International Physicien for the Prevention of Nuklear War). Laŭ ĉeĥoslovaka inciiato organizaĵo proklamis la unuan de oktobro je la Paca Tago de Medicinistoj, kiam ni aktive propagandas kaj manifestas por celoj de Rezulto de la estintjara kongreso de IPPNW en Germanio estis tiel nomnita "Kuracista recepto 86/87", kiu enhavas alvokon al prezidanto Reagan por vicigi al unuflanka moratorio de Sovetunio, kiun proklamis Michail Gorbaĉov kun valido ĝis fino de la jro 1986. La organizaĵo, farita de du kunprezidantoj usona prof. Lown kaj soveta akademiko evoluigis meritplenan agadon, kiu trovis eĥon en multaj landoj, gajnis la pacpremion de Alfred Nobel por la jaro 1985. Ĝi kontribuis al la baza ŝanĝo de la ĝenerala pensmaniero dum inte.... intertraktadojn laŭ principoj, kiujn unuafoje proklamis Einstein. ĉeĥoslovakaj kuracistoj, kiuj aktive subtenas la... de la asocio, trovis sian bazon en speciala sekcio de Ĉeĥoslovaka kuracista asocio de Jan Evangelista Purkyně (elparoluPurkinje). Dum ĉijara solenaĵoj de 200-jara datreveno de naskiĝo de nia granda sciencisto okazos ankaŭ konferenco de la eŭropa asocio de IPPNW en la Kultura Palaco en Prago. Nia malgranda medicinista sekcio de ĈEA proklamas plenan subtenon de la celoj de tiu ĉi sekcio kaj aktive kontribuos en propagando de prevento de nuklea milito laŭ siaj plenaj fortoj.

Gena daktiloskopio

Ĝi estas referata el Granda Britanio. Temas pri nova labora... sto, per kiu oni povas konstati el malgranda ero da sango, spe... haraj radikoj krimulon aŭ certigi patrecon. Malfermiĝas ankaŭ ---loj en malkovro de genetikaj difektoj kaj ekkono de funkcioj de desoksiribonukleina. La aŭtoro estas scienca laboranto en Leicester Jeffreys. Sed la testo estas tre komplika kaj pretendema. Inter... de la rezultoj postulas profundajn konojn fakajn kaj multe da... na testo daŭras 14 tagojn. Partikuloj de la desoksiribonukleina... estas disigitaj per elektroforezo kaj per radioizotopa tekniko... tas preparataj por aŭtoradiografaj filmoj. La baza principo estas la

sekvenco de la kvar konstrublokoj de la desoksiribonukleina.. .estas la sama ĉe diversaj unuopuloj, ĝi diferencas nur per nombro ripetataj sekvencoj.

Kontraŭ fumado

Granda kampanjo kontraŭ fumado estis evoluita en kadro de lasta granda kampanjo en Ĉinio, kie estis antaŭ nelonge establita la unua ...ro por personoj atakitaj de nikotino. Pacientoj estas kuracataj de ekstrakto el 30 kuracherboj. ĝi estas enspirata dum tri sinsekvaj ... kaj la paciento perdas kiun ajn volon fumi. El 1,05 miliardoj da ... estas 300 milionoj de fumantoj kaj tio reprezentas la plej grandan ... mantan grandpotencon en la mondo.

Rolanto de genraj sangeroj

En Okcidenta Germana Respubliko oni raportas, ke en universitata kliniko en Heidelberg efektiviĝis unuan fojon transplantado de propraj gaen..ingeroj de la homo. Tiuj ĉeloj estas enhavigitaj ne nur en osta , sed ankaŭ en cirkulanta sango. Oni povas gajni ilin per separacio de sangeroj. Oni povas konservi la sangerojn grĕnrajn ĉe malvarmo de 196 gradoj laŭ Celsio dum tutaj jaroj. Imuna sistemo atingas transplantado de la genraj ĉeloj signife pli rapidan kapablon de funkcio ol post transplantado de la tuta ostmedolo. Per tio malaltiĝas genrajn ĉelojn, vivas jam 14 monatojn.

Kancero de pulmo ĉe virinoj.

Monda Sanitara Organizo raportas, ke la kancero de pulmo ĉe vi... kaŭzas preskaŭ samofte morton kiel kancero de mammo, pro kiu en mondo mortas nur je duono pli da virinoj ol pro pulma kancero. Laŭ ... nio de fakuloj kaj la raporto de MSO estas tiu rilato kaŭzata ..mado de la virinoj. En Skotlando, la regiono kie estas nuntempe la plej granda morteco pro kancero de pulmo, estas neniue diferenco de nombro da ambaŭ kaŭzoj de morto. En sesdekaj jaroj estis kancero de mammo ĉe virinoj 3-6 foje pli alta ol kancero de pulmo.

Malsanas medicinistoj

Laŭ la gazeto Lancet la malsaneco de kuracistoj estas kompareble ... al malsaneco de aliaj viroj. Tamen se gix estas komparata kun ... de aliaj altlernejoj, estas la situacio de kuracistoj malpli.. .kaj estas komparebla nur kun juristoj kaj vidantaj laboristoj.. aŭe ekzemple arĥitektoj kaj inĝenieroj vivas pli longe. Krom k... estas la malsaneco de cvxiuj aliaj kaŭzoj ĉe kuracistoj pli gr... la menciita studo estis morteco pro korvaza malsano el la ja... ĝi 1980 ĉe finnaj kuracistoj eĉ la plej alta. Alta estas la n... memmortiĝoj, komparebla nur kun juristoj, kvankam ne en ĉiuj ... povis deicdi, ĉu temis pri volita memmortiĝo aŭ trafika akcidento kun morta fino. Pro karcinomo mortas kuracistoj iom pli maofte ... aj profesiuloj. Alta tendenco al memmortiĝoj estas klarigebla pr... de psika troŝarĝo de kuracistoj.

PATOGENEZO DEE ISKEMIA KORMALSANO PROVOKITA DE KOKAINO

(archives of Pathology and laboratory medicine, 110:479-484)

Atentinda kazuistiko estis publikigita en Mayo Clinic en ... en la stato Minnesota. Ĉe la 21-jara viro, kiu aplikis 5 jartojn kokainon envejne, okazis unu minuton post injekto poststerna doloro kaj dum horo ĉesisi korbatoj. La paciento ... kaj dum la sekco estis pruvitaj kelkaj kronvaj obstrukcaj ... kiuj estis rezultoj de ĥronika proliferiĝo de intima epit... de akuta trombocita agregado provokita de kokaino. Estis on.. ankaŭ sekundaraj akutaj kaj ĥronikaj iŝxemiaj ŝanĝoj en Kokaino provokas spasmon de kronvaj arterioj, kiu povas k.. talan lezon de endotelo kaj agrenon de trombocitoj. Tiu ĉi... meĥanismo povas provoki kaj akutan kaj ĥronikan obstrukcan... Krome ĉeestis limfocita miokardito, kiu povas esti ankaŭ... longdaŭra abuzo de kokaino.

ARTERIA HIPERTENSIO ĈE ALKOHOLA ABSINENCA SINDROMO

Minerva Cardioangiologica - Torino - 34:207-212-1986

Ĉe 415 pacientoj hospitaligitaj pro alkohola abstinenco ... estis esplorita incidenco kaj intensiveco de arteria hipertensio. Diastola hipertensio estis pruvita ĉe 61% da pacientoj, sed konsistis nur ĉe 7,7% de finkuracitoj de abstinenco sindromo de renino kaj aldosterono estis konstatitaj ĉe 56 personoj, de ili estis antaŭ komenco de kuracado de la abstinenco ... konstatita nivelo de cikla adenozinmonofosfato, kiu estis mallevigita. Tio do signifas grandan gravecon de simpatika... erga sistemo en patogenezo de la sindromo ke alkohola abstinenco. Kontraŭe nivelo derenino, aldosterono kaj kortikosteroidoj estis malleviĝintaj. Ankaŭ estis esplorita eblo de eluzo de mediatoroj, kiel ekz. la vazopresino.

Skemo de terapio dfe akuta nekroziga pankreatito

1. se oni -... eligi asliajn kaŭzojn de peritoneito (perforaĵo) - tuj operaciita

2. ĉe malbonigo de la klinika stato - frua operacio

3. La ... ne boniĝas nek malboniĝas - operacii pli frue - en la dua ...

4. klinika stato kaj objektiva stato boniĝas - sen operacio, operacii en pli malfrua stadio, kiam kreiĝas sekvestro aŭ pseŭd... frua stadio preferindas principe kuracado en sekcio de ... kuracado. Ĉe la gravaj kazoj oni povas konsideri pri ... kiu tansgvidos la malsanon en prognoze pli favoran. La prognozo estas pli favora en la dua semajno, kiam de pliparto de malsanuloj la stabviliĝas kaj la nekrozo... Ĉe operacia terapio estas grave radikala forigo... Morteco ĉe simpla drenaĵo de pankreata ujo faras ... omio nur 38%. Duodenopankreatektomio havas mortecon p... kaj por la kuracado de la nekroziga pankreatito ĝi ne...a.

HUMURAĴO

En hospitalo diras najbarino, rigardanta el fenestro ho... al senmova pacientino: "Ĵus portis via bofilo flo... la hospitalon- li certe estas brava homo." "Ne estu ... no. Tiujn li certe portis por la doktoro, por ke li... pli longe."

Dokjtoro diras al vilaĝa maljunulino: "Do, avinjo, ni sen... ekkuŝos sur sofon."

letero al psikiatro: Estimata sinjoro doktoro, mi kaj Josefino tre dankas al vi, ke vi resanigis min el mia Napoleona komplekso..."

Multe da sukcesoj en 1987 deziras al vi - via redakcio

Český esperantský svaz
110 01 PRAHA 1, Jilská 10

NOVINY

Dohlédací pošta Praha 07
Snížený poštovní poplatek povolen
Ředitelstvím pošt Praha
J. ZN. P/1-1267/79 ze dne 6.4.1979